

[Thorkil Kristensen.]

ringsskiftet heller ikke haft føling med dette udvalgs arbejde og dets videre forløb, men vi regner med, at vi i det kommende udvalg også kan få oplysninger herom, således at arbejdet med skattereformen kan blive bragt et stykke videre frem.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Formanden: Eksemplarer af det nu fremsatte lovforslag vil blive omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 2 medlemmer til toldrådet.

Valgt blev: *Einer-Jensen* og *Kirkegaard*.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om midlertidige bestemmelser vedrørende påligningen af indkomst- og formueskat til staten.

Valgt blev: *Hans Knudsen, Holger Eriksen, Urban Hansen, Kai Jensen, Kjældgaard, Johs. E. Larsen, M. Larsen, Edel Saunte, Øllgaard, Anders Andersen, Alfred Bøgh, Foged, Thorkil Kristensen, Poul Møller, Foss, Jørgen Jørgensen (Ullerup)* og *Axel Sørensen*.

Den følgende sag var:

Anden behandling af forslag til midlertidig lov for Færøerne om pantsætning af fangst.

(Første behandling findes i tidenden sp. 1116).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under eet.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets §§ 1—6 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Man gik derpå til:

Første behandling af forslag til lov om forlængelse af midlertidige ændringer i forbrugsafgiftslove.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 801; fremsættelsen findes i tidenden sp. 930).

Formanden: Sammen med denne sag foretages de under punkterne 5 og 6 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om forskellige forbrugsafgifter.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 789; fremsættelsen findes i tidenden sp. 930).

Første behandling af forslag til lov om omsætningsafgift af forskellige varer.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 811; fremsættelsen findes i tidenden sp. 930).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Poul Hansen (Kalundborg): De foreliggende lovforslag vedrører jo hele registeret af forbrugsafgifter, og jeg vil straks begynde med at rette en tak til den højtærede finansminister for den overskuelige måde, hvorpå han har ladet dette udviklede lovstof stille op i de tre lovforslag. Foruden hvad der ellers kan ligge i det nye opstillingsprincip, kan man sige, at de tre lovforslag så nogenlunde afspejler den kronologiske lagdeling for forbrugsafgifternes vedkommende. Vi har de ældre, de nyere og de nyeste forbrugsafgifter fordelt på henholdsvis forslag til lov om forlængelse af midlertidige ændringer i forbrugsafgiftslove, forslag til lov om forskellige forbrugsafgifter og forslag til lov om omsætningsafgift af forskellige varer. Der er kun et par enkelte undtagelser — jeg tænker på konsumisafgiften og kaffesurrogatafgiften. For de ældre afgifters og toldafgifternes vedkommende skal man stadig slå op i ældre love for at få fuld besked. Ellers kan man af forslagene i hovedsagen se, hvad det drejer sig om.

Forslagene om forlængelse af de nyere og nyeste afgifter indeholder alle de pågældende bestemmelser — og på en meget overskuelig måde. Der er her tale om en reform

[Poul Hansen (Kalundborg).]

på det lovtekniske plan, som jeg synes finansministeren fortjener en blomsterkost for. Jeg er naturligvis klar over, at befolkningen ville have overrakt finansministeren en buket af ganske anderledes storslåede dimensioner, hvis han samtidig havde ment at kunne foreslå nedsættelse af afgifterne. Forholdet er jo imidlertid det, at der på forhånd er disponeret over afgifternes provenu for hele det indeværende finansår, og alene af den grund er en forlængelse på de foreslåede tre måneder nødvendig, og jeg kan tilsige socialdemokratiets medvirken hertil.

Vi er også enige med finansministeren i det synspunkt, at de pågældende afgifter i stort set samme udstrækning sandsynligvis vil være nødvendige også efter den 1. april 1954, men at det vil være rimeligt henad dette tidspunkt at træffe en samlet bestemmelse om de indtægter, som skal dække statens udgifter, sådan som de til den tid kan overses for det kommende finansår.

Finansministeren nævnte selv i sin fremsættelsestale, at der indenfor forskellige erhverv kunne foreligge ønsker om ændringer og da navnlig nedsættelser af visse afgifter. Det er da heller ikke ualmindeligt, at der ved førstebehandlingen her i tinget af afgiftslove frembæres sådanne ønsker. Jeg skal imidlertid stort set ved denne lejlighed følge det eksempel, der blev givet i marts i år af mit partis daværende ordfører, den nuværende højtærede udenrigsminister, og dermed altså næsten afstå fra at nævne ønsker i den retning. En medvirkende grund dertil er, at jeg finder det noget betænkeligt af hensyn til handelen med de afgiftsbelagte varer, hvis der viftes for stærkt med udsigt til afgiftsnedsættelse, når vi ved, at der ikke ligger store realiteter bag.

Jeg ville dog gerne fra denne regel gøre en enkelt lille besked en undtagelse, som jeg synes der foreligger tungtvejende grunde for. Jeg tænker hermed på de fotografiske artikler. Det hævdes jo, at fotografiapparater med videre i meget stor udstrækning indkøbes i udlandet, og at adgangen hertil er blevet lettet derved, at der nu stilles større valutabeløb til rådighed for rejser, og at der også er åbnet en vis adgang til personlige indkøb. Ved at der indkøbes apparater i udlandet, svækkes jo handelen herhjemme, og

samtidig opstår også den virkning, at der kommer mindre i statskassen. Endelig kan hertil føjes, at afgiften på de fotografiske artikler i den oversigt, som den højtærede finansminister har været så venlig at tilstille os, figurerer med det mindste beløb. Det er altså den afgift, der giver mindst, og det kan vel derfor være så meget mindre betænkeligt at rejse overfor finansministeren — meget forsigtigt — det spørgsmål, om han ikke kunne tænke sig at kvitte denne afgift.

Iøvrigt går jeg ud fra, at der vil være stort flertal for de foreliggende lovforslags gennemførelse. Under åbningsdebatten for nogle uger siden var det ærede medlem hr. Erik Eriksen så venlig at love den nuværende regering en lige så loyal opposition, som den foregående regering havde haft. Der skulle ikke blive undervægt, sagde det ærede medlem. Når jeg tænker på, hvordan vi fra mit partis side under den forrige regering stillede os overfor forbrugsafgifterne, føler jeg mig derfor sikker på, at de forslag, der her er tale om, vil få en let gang gennem tinget.

Endelig endnu et lille forhold. Finansministeren sagde i sin fremsættelsestale, at han ikke havde noget imod, at omsætnings- og vægtafgiften på de såkaldte knallerter bortfaldt. Dette standpunkt kan vi fra vor side tilslutte os med stor tilfredshed. Hvad der iøvrigt ligger i de lettelser, den højtærede justitsminister bereder knallertkørerne, er det næppe rigtigt at diskutere i forbindelse med de her foreliggende lovforslag.

Med disse bemærkninger kan jeg tilsige mit partis medvirken til at gennemføre — og gennemføre hurtigt — de foreliggende lovforslag.

Himmelstrup: Jeg opfattede den ærede socialdemokratiske ordfører på den måde, at han sagde, at de tre lovforslag, som vi her behandlede, omfattede hele skalaen af de indirekte afgifter. Må jeg ikke begrænse det ved at sige, at de omfatter hele skalaen af de indirekte afgiftslove, der er midlertidige, og ikke dem, der er permanente. Men selv med denne begrænsning kan det ikke nægtes, at det er en meget betydelig del eller måske den væsentligste del af alle statens indirekte afgifter, som her er til behandling. Det er vist ikke meget forkert

[Himmelstrup.]

at anslå det beløb, der er tale om her, beskatningsmæssigt til 1 500—1 600 mill. kr. Det må naturligvis ikke forstås på den måde, at dersom disse lovforslag ikke bliver vedtaget — hvis man kunne tænke sig det eksperiment — måtte staten kvittere et indtægtsbeløb på 1 600 mill. kr. Det må forstås på den måde, at så faldt man tilbage til de oprindelige satser, således at det tabte beløb ville blive betydelig mindre end de 1 600 mill. kr. Man kunne f. eks. tænke som så, at den midlertidige forhøjelse af beskatningen af cigaretter, som vel er på ca. 6 øre pr. stk. for den billigste cigaret, faldt bort, hvis dette lovforslag ikke blev gennemført, men derved ville jo ikke enhver beskatning af cigaretter forsvinde. Så ville man have tilbage den oprindelige sats, som andrager mellem 4 og 6 øre.

Den omgruppering, som har fundet sted fra den tidligere lovgivning på dette område, og som også det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) omtalte, går stort set ud på, at hovedloven, loven af 18. november 1950, deles i to, nemlig forslag til lov om forlængelse af midlertidige ændringer i forbrugsafgiftslove og forslag til lov om forskellige forbrugsafgifter, medens derimod det tredje lovforslag, vi behandler, forslag til lov om omsætningsafgift af forskellige varer, svarer til lov nr. 437, også af 19. november 1950. Denne omgruppering er ganske sikkert forstandig.

Hvad angår indholdet af de tre nævnte lovforslag, som den højtærede finansminister her har fremsat, går det ud på en uændret forlængelse af hele komplekset indtil 1. april 1954. Jeg må sige, at jeg finder dette naturligt. Jeg finder det naturligt, at disse meget betydelige indtægtslove løber sammen med finansåret. Det gjorde de ikke oprindeligt, men for nogle år siden bestemtes det, at de skulle følge finansåret, hvorfra der altså blev gjort en afvigelse sidste forår, da man kun forlængede afgiftslovene for 9 måneder, og det er igen grunden til, at vi har dem til behandling nu, da den højtærede finansministers forslag går ud på, at samtlige disse love om indirekte afgifter skal løbe uændret indtil 1. april 1954. Det kan jeg godt gå med til, og jeg kan også erkende, at det under disse forhold næppe vil være muligt at gennemføre ændringer. Vi skylder

imidlertid den del af erhvervslivet, der berøres meget stærkt af disse afgiftslove, et grundigt gennemsyn af de bestående beskatningsregler.

Når organisationernes repræsentanter er mødt frem i de udvalg, der har beskæftiget sig med disse sager, har vi lovet de pågældende, at vi skulle have vor opmærksomhed henvendt på, om der på dette eller hint punkt var væsentlige ting at rette. Vi skylder således erhvervslivet at foretage en grundig gennemgang af hele dette lovkompleks. Jeg vil derfor spørge den højtærede finansminister, om han har til hensigt at benytte den 3 måneders frist, han nu får, til at lade administrationen forberede en gennemgang af komplekset. Chokoladeafgiften er et af de udviklede beskatningsområder; man har højlydt klaget over, at denne afgift dels er meget høj, dels over, at bestemmelserne er uoverskuelige, og dette er netop et af de områder, hvor vi har stillet erhvervslivets repræsentanter en ændring i udsigt. Det er muligt, at administrationen allerede har forberedt dette, og jeg vil gerne spørge den højtærede finansminister, hvor langt man er dermed, og om der er noget håb om, at man kan nå frem til ændringsforslag, når disse love atter skal forlænges den 1. april.

Noget lignende gælder spørgsmålet om den 25 pct.s omsætningsafgift af stærke drikke på restauranter. Denne afgift omfattes ganske vist ikke af noget af de 3 lovforslag, der her er tale om, af den simple grund, at det er en permanent afgift, men det kan ikke nægtes, at restaurationsfaget klager overordentlig meget over den høje afgift, og publikum gør det vel også. For restauratørernes vedkommende sker der dette, at nogle falder for fristelsen til at købe de stærke spirituose drikke hos høkeren og udskænke dem uden at betale de 25 pct. i omsætningsafgift. Vi ser derfor hyppigt i bladene, at snart een restauratør, snart en anden må betale høje bøder eller måske endog kommer i spjældet for sådanne forseelser. Man må have opmærksomheden henvendt på dette forhold og se, om man ikke kan finde en lempeligere form for beskatning indenfor restaurationsfaget med hensyn til de stærke drikke.

Jeg kan også nævne en ting som beskatningen af elektriske artikler; den ret høje

[Himmelstrup.]

beskatning af glødelamper vækker megen utilfredshed, og den beskatning af sikringer, som vi gennemførte i fjor, vækker også animositet forskellige steder. Jeg er ganske vist klar over, at beskatningen af elektriske artikler blev gennemført som en erstatning for den tidligere beskatning af samtlige belysningslegemer, men det forekommer mig, at man må tage dette område op til undersøgelse.

Den socialdemokratiske ordfører (Poul Hansen [Kalundborg]) rejste spørgsmålet om beskatning af fotografiske artikler. Jeg finder, at den 20 pct.s afgift, der nu består, er for høj, og det må erkendes, at den er blevet endnu mere byrdefuld for de pågældende efter de lempelser, der er indført med hensyn til udenlandsrejser, såsom forøgelse af det beløb, de rejsende må tage med og anvende i udlandet, og den bestemmelse, som blev gennemført i fjor, om, at man toldfrit må indføre fra udlandet varer til et beløb af 350 kr.; det medfører, at det er en god forretning, når man køber et fotografiapparat på rejse til Malmø eller Helsingborg eller Flensborg, eller hvor det nu kan være, og indfører det toldfrit her til landet.

Vi erkender imidlertid, at finansministeren må have den væsentligste del af det beløb, der her er tale om, og vi erkender også, at det er vanskeligt at foretage ændringer på nuværende tidspunkt, idet hele lovkomplekset skal til fornyet behandling i marts måned; der kan derfor være grund til at lade lovene løbe videre, således som foreslået af den højtærede finansminister, men vi forbeholder os alligevel under den behandling, som formentlig vil komme — det vil jo være rigtigst at få alt dette til gennemsyn i udvalg — at rejse enkelte spørgsmål af den art, jeg har nævnt, til diskussion og eventuelt gennemføre enkelte ændringer allerede nu.

Jeg erkender altså fuldtud, at den højtærede finansminister i det store og hele skal have det beløb, her er tale om, uden særdeles dybtgående ændringer, for det vil være rigtigst, når vi skal have hele kompleksset for i marts måned, at henskyde de væsentligste ændringer, som kan tænkes gennemført, til afgørelse til den tid. Men mit spørgsmål til den højtærede finansminister

er altså dette, i hvor høj grad man i administrationen allerede har påbegyndt en gennemgang af hele dette lovkompleks, eller i hvor høj grad agter man at gøre det i tiden indtil 1. april, for at man kan få den gennemgang af alle disse love, som vi nu i en række år har stillet erhvervslivet i udsigt.

Stæhr Johansen: Jeg kan deltage i den tilfredshed, som såvel det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) som det ærede medlem hr. Himmelstrup har givet udtryk for i anledning af den omredigering, den højtærede minister har foretaget i de tre lovforslag, som er til behandling i det høje folketing.

De tre afgiftslove, som den højtærede finansminister foreslår forlænget i tre måneder, danner en grundpille i statens økonomi; de indbringer mere end de direkte skatter. En del af disse afgifter stammer fra tidligere tid, men de fik i forbindelse med nye en væsentlig forhøjelse i 1950. Denne forhøjelse blev begrundet med den nødvendige sanering af landets økonomi og havde flere formål, nemlig at skaffe midler til at gennemføre tilskudsordningerne, at formindske forbruget samt medvirke til en overbalancering af statens budget.

Det er også flere gange under de forskellige forhandlinger, der har været ført gennem tiderne ved forlængelsen af disse love, understreget, at lovene var af midlertidig karakter; men man har vist lov til at sige, at de nu nærmest har fået en permanent karakter, selvom de formål, der lå til grund i sin tid, i og for sig er opfyldt og man kunne have lov til at forvente en afvikling. Naturligvis er der foregået nogen afvikling. Der var enkelte afgifter, som virkede mod deres hensigt eller var så dyre at opkræve, at provenuet knap nok dækkede opkrævningsbeløbet, og dem har man afviklet. Men i store træk kan man sige at de fleste er blevet bibeholdt fra forlængelse til forlængelse.

Jeg kan allerede her udtale, at jeg på mit partis vegne kan anbefale en forlængelse. Jeg kan helt modtage den kompliment, som det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) kom med, at vi var en loyal opposition. Jeg vil endda sige, at hvis der skal være tale om englevinger, hvad oppositionen angår, er vorre mere fuldvoksne end

[Støhr Johansen.]

det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg)s. Jeg vil minde om, at det ærede medlem har en navnefælle, der tidligere var ordfører for disse forslag, det tidligere medlem hr. Poul Hansen (Slagelse) — det bliver lettere at finde ud af, efterhånden som der bliver færre Poul Hansen'er. Men altså, det tidligere medlem hr. Poul Hansen (Slagelse) var yderst vidtgående i sin ordførertale angående disse forslag. Jeg kan anføre, at ved den sidste forlængelse i foråret udtalte det daværende medlem ved anden behandling følgende — jeg beder om tilladelse til at citere —:

„Vi vil derfor gerne stemme for de ændringsforslag, der i så henseende er stillet, og naturligvis havde vi forsvådt ikke noget imod at gå længere.“

Jeg understreger, at det af socialdemokratiet da blev sagt, at det havde ikke noget imod at gå længere i retning af yderligere afvikling af disse afgifter, men efter at det nu er blevet regeringsparti, forslår finansministeren uændret forlængelse, og man kan ikke sige, at der er nogen afviklingstendens i de tre lovforslag og slet ikke i den højtærede finansministers fremsættelsestale. I den siger finansministeren, at han regner med, at disse afgifter må fortsætte også efter den 1. april, og i finanslovforslaget, som blev fremsat forleden dag, står også alle disse afgifter opført.

Vi fra vor side kan ikke give bestemte løfter om uændret forlængelse udover 1. april 1954. Jeg mener naturligvis, at endog en stor del af disse indtægter er nødvendig for statens økonomi, men vi må se på enkelthederne. Vi må huske på, at alle disse afgifter i virkeligheden er en jungle, og mange af dem er blevet til under forhandlinger, som er blevet ført ved de store politiske forlig, og derfor vil det være rigtigt at foretage en kulegravning af hele dette sæt af love, og jeg ville derfor mene, at det ville være rigtigt, at man lod det udvalg, som nu bliver nedsat til at behandle forlængelsen af disse afgifter, blive siddende for at gennemarbejde problemerne med den saglige grundighed, hvormed man kan gøre det, når man har 3 måneder til det. Der har jo ikke været en eneste debat i det høje ting, hvor disse love har været på dagsordenen, uden at man fra alle sider har erkendt den

fordel, det ville være, hvis man fik den fornødne tid til at gennemarbejde forslagene. Jeg vil derfor henstille, at man lader dette udvalg blive siddende og allerede nu påbegynde arbejdet med en virkelig gennemgribende gennemgang af disse lovforslag.

Jeg sagde før, at vi agtede at stemme for en forlængelse af afgifterne uden væsentlige ændringer, men jeg vil dog gerne sige, at jeg kan fuldtud støtte den tanke, som både det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) og det ærede medlem hr. Himmelstrup har fremsat om allerede på nuværende tidspunkt at afskrive den afgift, som fotografiske artikler er underkastet. Jeg deler helt det synspunkt, at efterhånden som vi har fået afviklet de rejserestriktioner, der var — og vi hilser jo med glæde, at folk kommer ud at rejse, og mener, at det er noget virkelig godt — er det urimeligt, at man skal kunne tage over på den anden side af Sundet eller til Hamborg eller Flensborg og købe disse artikler til en pris, som er det billigere, som afgiften koster herhjemme, en prisforskel på omkring 25 pct. Man skader derigennem erhvervet, og da selve provenuet kun ligger omkring et par millioner kroner, mener jeg, det er et af de spørgsmål, som vi må tage op i udvalget, om ikke det er muligt allerede på nuværende tidspunkt at afvikle denne afgift.

Vi mener iøvrigt fra vor side ligesom det ærede medlem hr. Himmelstrup, at der er en række afgifter, der kan diskuteres, f. eks. afgiften på glødelamper og sikringer, og restaurationsafgiften har vi også tidligere drøftet. Vi mener, at der må en gennemgribende drøftelse til af disse afgifter, men jeg vil ikke på dette tidspunkt gå i enkeltheder med, hvad man nu kunne tænke sig at få afviklet. Jeg har nemlig den opfattelse, at det vil være yderst forkert, hvis man forsøger at stille visse erhvervsgræne i udsigt, at de afgifter, der påhviler deres produktion, kan lettes, og det så alligevel ikke bliver muligt. Mange gange vil så erhvervene under forhandlingerne i folketinget kunne få det indtryk, at man er ved at afvikle en afgift, uden at man dog bliver i stand til det, og såsnart forhandlingernes resultat bliver kendt, vil det for erhvervsgrupperne i virkeligheden kun være en vandring på de knuste forhåbningers vej.

Jeg tror derfor ikke, det er rigtigt alle-

[Stæhr Johansen.]

rede nu, og da slet ikke under denne forlængelsesdebat, at rejse spørgsmål om en hel række varer, men jeg vil fastholde mit forslag om, at man i udvalget arbejder videre, så man kan få en virkelig sanering og en virkelig gennemgang af de indirekte afgifter.

Det er naturligvis aldrig glædeligt at skulle forelægge forslag til forlængelse af afgifter af denne art, men man må jo erkende, at disse afgifter har været en væsentlig faktor i den økonomiske opbygning, der har fundet sted under den tidligere regering, og bidraget til den økonomiske stabilitet, vi i dag kan glæde os over her i Danmark. Jeg vil derfor på mit partis vegne anbefale vedtagelsen af de tre foreliggende lovforslag, men må som sagt ønske en udvalgsbehandling i henhold til de bemærkninger, jeg lige har fremsat.

Aage Fogh: De tre foreliggende lovforslag er jo en sammenarbejdning af en række andre, i mange tilfælde mere tilfældigt valgte love, der er gennemført med bestemte formål på forskellige tider. Jeg kan anerkende det arbejde, den højtærede finansminister har udført ved at sammenarbejde disse ting, men jeg forstår også, at det er ensbetydende med, at de love, som vi gennemførte på forskellige tider til løsning af bestemte formål, nu går ind i det almindelige budget, og dermed lades jo håbet ude om, at de forsvinder, når de opgaver er løst, som det ved deres gennemførelse var tilsigtet at løse. Jeg kan i denne forbindelse nævne den afgiftslov, vi gennemførte for at nedsætte befolkningens forbrug, for at modarbejde inflationen, hvor vi tilstræbte et overskud på finansloven og fik et overskud i de foregående år på 300—400 mill. kr. Jeg har med stor interesse læst den højtærede finansministers tale forleden dag om statens finanser, hvoraf det jo fremgår, at vi nu er oppe i nærheden af de 4 milliarder kr., og nu er der intet overskud mere. Jeg tager alt dette som bevis for, at hensigten er at inddrage alle disse love som permanente indtægtskilder for staten, og jeg vil derfor benytte lejligheden til at udtale, at jeg og mit parti vel på det tidspunkt, da lovene blev gennemført, var enige i disse love, stemte for dem og har medansvar for dem,

men det kan ikke forpligte os, når man på nuværende tidspunkt gør dem permanente.

Jeg har en række spørgsmål, som jeg ønsker nærmere belyst under et udvalgsarbejde, og jeg kan udmærket slutte mig til den tanke, der blev fremsat vistnok af begge de to foregående ærede talere, nemlig at det udvalg, der nu nedsættes, og som jo ikke har ret lang tid til rådighed, når lovene skal være færdige inden juleferien, får lejlighed til at fortsætte sit arbejde efter ferien, så vi, inden vi når frem til 1. april, da lovene igen skal forlænges, kan have gennemarbejdet alle de problemer, der måtte foreligge.

Når vi skal udskrive tæt op imod 2 milliarder kr. i afgifter og indirekte skatter, er det klart, at disse skatter rammes dybt, de rammes ikke alene dem, der skal betale dem, men også de erhverv, der skal opkræve dem, og det er derfor efter mit skøn nødvendigt, at vi i alt fald inden den 1. april får gennearbejdet hele det her foreliggende materiale meget grundigt, så vi har en oversigt over, om det nu også er rimeligt at opkræve de afgifter, vi opkræver. I fjor fik vi slettet nogle stykker, som det absolut var urimeligt at opkræve; det var afgift på køleskabe, støvsugere o. lign. Vi fik ikke dengang slettet afgiften på fotografiapparater, det havde vi ønske om, og det samme ønske er fremsat nu fra anden side; jeg håber, det må blive opfyldt denne gang, for såvidt jeg kan se, er det et af de urimelige tilfælde, hvor den afgift, der opkræves, ikke giver så forfærdelig mange penge, men pålægger erhvervet vanskeligheder i konkurrencen, idet købere med fordel kan rejse til Sverige eller Tyskland og købe deres fotografiapparater der i stedet for at købe dem herhjemme. Det kan nationen ingen fordel have af, og det kan i hvert fald virke stærkt ødelæggende på erhvervet. Det er derfor et af de områder, hvor jeg mener vi må undersøge muligheden for at afskaffe en sådan skat eller afgift.

Jeg nærer også et stort ønske om, at vi inden vedtagelsen i april får undersøgt spørgsmålet om restaurationsskatten. Det er på grundlag af ret grundige undersøgelser af disse forhold min opfattelse, at restaurationsskatten i mange tilfælde rammer urimelig hårdt, og det store, store antal lovovertrædelser, der finder sted, er jo i hvert tilfælde et bevis for, at den ikke kan

[Aage Fogh.]

gennemføres på en rimelig måde, hvilket ikke er mærkeligt, når man tænker på, at der skal kontrolleres vel mellem 5 000 og 6 000 udsækningssteder her i landet. Det er også min opfattelse, at vi forringer restaurationserhvervet gennem denne skat, og det har vi, såvidt jeg kan se, fra folketingets side ikke nogen interesse i, tværtimod; en høj standard i restaurationsstanden er i alles sande interesse. Jeg ønsker derfor undersøgt mulighederne for omlægning og lettelser på disse områder.

Jeg kan godt tiltræde de betragtninger, den foregående taler fremførte, om, at det måske ikke er rigtigt i anledning af et sådant lovkompleks at fremsætte altfor mange ønsker, når man ikke har nogen sikkerhed for, at de kan omsættes i praktisk politik; det skal jeg derfor afholde mig fra ved denne lejlighed. Men jeg vil gerne sige, for at der ikke skal være nogen misforståelse, at der er mange områder, jeg ønsker undersøgt grundigt, og da jeg ikke mener, vi kan nå at blive færdige med det, inden lovforslagene skal vedtages i denne omgang, rejser jeg sammen med det ærede medlem hr. Stæhr Johansen det spørgsmål, om vi ikke kan lade udvalget arbejde videre, således at vi har sikkerhed for at have den nødvendige tid til rådighed inden den 1. april.

Alvilda Larsen: Jeg kan på mit partis vegne ikke udtale nogen særlig velvilje overfor de lovforslag, der behandles her. Det er udmærket — og det har været påkrævet — at der er sket en forenkling af hele dette lovstof. Men med hensyn til helheden i denne beskatningslovgivning, dette, at et forbrug beskattes, endvidere det uhyre omfang, denne indirekte beskatning efterhånden har fået, og de højder, forbrugsafgifterne når i dag, tænker ministeren jo absolut ikke på at gennemføre nogen ændring. Hvis finansministeren ville bruge de 3 måneders forlængelse, som der her er tale om, til at se nærmere på de varer, der beskattes, og på satsernes højde med bortfald eller nedsettelse for øje, ville vi have set anderledes på denne kortvarige forlængelse; men sådan er det jo desværre ikke; finansministeren tænker ingenlunde på nogen form for ændringer til gavn for forbrugerne.

Det fremgår tydeligt af ministerens frem-

sættelsestale, at den højtærede finansminister ikke kunne tænke sig at undvære de indtægter, som forbrugsafgifterne indbringer. Jeg er fuldstændig klar over, at selvom ministeren først må se, hvordan det stiller sig med statens udgifter i det kommende år, har ministeren heller slet ingen lyst til at foretage ændringer i den indirekte beskatning. De indirekte skatter indbringer nemlig i dag staten så store beløb, at forholdet mellem de direkte og de indirekte skatter helt har forandret karakter, når vi sammenligner det med, hvad der oprindeligt var tilfældet. Det er helt urimeligt, og det er skrigende uretfærdigt overfor den arbejdende befolkning, ja, overfor hele den brede befolkning. Hvad betyder denne beskatning f. eks. ikke for alle de mennesker, der har meget små indtægter at leve af? Hvad betyder den indirekte beskatning, beskatningen af forbruget, ikke for vore rentemodtagere, for vore syge? Det er en skatteform, der altid har vendt og altid vil vende den tunge ende nedad, og jo større omfang disse indirekte skatter har fået, jo større er byrderne også blevet.

I modsætning til socialdemokratiet vil mit parti fastholde vor og dermed hele arbejderbevægelsens principielle indstilling til og modstand mod den form for beskatning. Tidligere var socialdemokratiet også modstander af denne indirekte beskatning og ikke bare af principielle grunde, ikke alene fordi det betragtede den som en social uretfærdighed, men også med den motivering, at befolkningen havde mindre kontrol med, hvad disse skatter anvendtes til fra statens side; og hvad dette angår, er det jo langt værre i dag, hvor disse mange penge anvendes til formål, som den arbejdende befolkning er direkte imod. Af finanslovforslaget, som blev fremsat forleden, fremgik bl. a. den kolossale vækst i de militære udgifter; over 1 milliard kr. om året bruges til dette vanvid. Det er jo til dækning af disse udgifter, den højtærede finansminister ikke vil undvære de mange millioner, som skatterne på befolkningens forbrug indbringer. Vi vil ikke bidrage til fortsættelse af en skattepolitik, der har sådanne formål. Vi vil gå imod disse skatter, fordi en omsætningsafgift på forbruget også er noget af det mest udemokratiske, der findes. Virkningen af disse skatter er jo heller ikke kun en begrænsning af befolkningens forbrug iøvrigt, men som

[Alvilda Larsen.]

det har været nævnt fra forskellig side her i dag, bliver det også et spørgsmål om de fag og de fags arbejdere, der er beskæftiget ved fremstillingen af en række varer, der beskattes; de rammes også. Vi er stadig enige med de socialdemokrater, som tidligere, for slet ikke så forfærdelig lang tid siden, gik mod denne form for beskatning.

Hvis man heroverfor vil hævde, at det er nødvendigt at erkende skiftende tiders ændrede vilkår, eller svarer, at man ikke skal indhulle sig i vanetænkning eller hænge sig i gamle slagord eller lignende argumenter, som jo anføres i diskussionen om direkte eller indirekte beskatning og anvendes imod os, der stadig går imod væksten og omfanget af den indirekte beskatning, og som jo også anvendes af dem, der endog kan tænke sig en ændring af skattepolitikken i retning af en placering af endnu flere afgifter på forbruget, ja, så kunne der være grund til at fremhæve endnu en side af den lovgivning, vi behandler her. Jeg vil således pege på den omstændighed, at en del af disse afgifter — det er også nævnt her i dag fra anden side — i sin tid blev gennemført med den motivering, at de skulle tjene særlige formål, eller at det var midlertidige uheldige tilstande eller forhold, de skulle afhjælpe. Tag f. eks. en sådan ting som afgiften af kaffesurrogater; den fik vi i 1932, og den skulle bruges til dækning af udgiften til krisehjælp til arbejdsløse og landbrugere. Afgiften består endnu i dag. Og sådan forholder det sig med en række andre afgifter, som er indført for at dække udgifterne ved forskellige midlertidige hjælpeforanstaltninger, men bagefter, ja, så bibeholdes de med henvisning til og under påberåbelse af de stadig stigende udgifter på statsregnskabet, af, at det er nødvendigt at skaffe de penge, som skal bruges.

Ja, her har vi netop det bedste bevis på dette, at de penge, som afgifterne indbringer staten, er unddraget befolkningens kontrol, at de kan anvendes til helt andre ting, end det oprindelig var tanken med dem. Een

gang indført er det umuligt at slippe af med dem igen, og det er jo en af forklaringerne på den kolossale vækst i de indtægter, staten henter gennem denne indirekte beskatning.

Der er efter min mening derfor al mulig grund til at se alvorligt på hele denne lovgivning og på de afgifter, den omfatter. Der er nævnt det urimelige ved afgiften på fotografiske artikler. Jeg kan nævne sådanne vanvittige afgifter som afgiften på tændstikker, på papir, elektriske artikler, ja, endog på elektriske sikringer, på mineralvand, for blot at nævne nogle af de mest horrible skatteobjekter. Disse afgifter må efter min mening afskaffes nu, og jeg opfordrer den højtærede finansminister til alvorligt at overveje ændringer på dette område, idet jeg iøvrigt vil henvise til den måde, som socialdemokratiet under den sidste valgkamp omtalte og behandlede skattepolitikken på. De socialdemokratiske repræsentanter nævnte, når de talte om de store skatter, den store skattebyrde, også de indirekte skatter, på en sådan måde, at vælgerne måtte få opfattelsen af, at en socialdemokratisk regering ville gennemføre skattenedsættelse på dette område. Vælgerne ventede en ændring, der betød lettelse for dem, men det er ikke tilfældet med de forslag, som er til forhandling her i dag. Hvis den højtærede finansminister møder med forslag, som er i overensstemmelse med valgløfterne, sådan som de blev opfattet af vælgerne — man kunne kalde dem indirekte valgløfter — kan han regne med vor velvillige støtte, men ikke i dag.

Tholstrup: Det var interessant at høre, hvorledes det ærede medlem fru Alvilda Larsen omtalte omsætningsskatterne, når man ved, at i hendes andet fædreland har man ikke andet, praktisk talt ikke andet, end omsætningsskatter. Men det er jo rart, at man kan tage et andet standpunkt her. Jeg er iøvrigt fuldstændig enig i, at omsætningsskatter er uheldige, og det er i det hele taget retsforbundets synspunkt.

I det budget, som lige er fremlagt, figu-

[Tholstrup.]

rerer de skatter, der omfattes af disse tre forslag, med 1 945 mill. kr., men allerede i det første halvår er der indgået 1 059 mill. kr. Hvis det næste halvår giver lige så meget — og der er i og for sig ikke noget i vejen herfor — vil det samlede beløb blive 2 118 mill. kr. eller ca. 170 mill. kr. mere end budgettet. Der er altså visse muligheder for at pille visse ting ud heraf, og jeg vil gerne gennemgå lovforslagene og pege på nogle af de ting, som jeg mener man kunne tage ud.

Nævnes kan f. eks. § 15 i lovforslaget om forlængelse af de midlertidige ændringer i forbrugsafgiftslove vedrørende omsætnings-skatten på spiritus. Princippet i denne beskatning er forkert. De mange overtrædelser vidner herom. Der ligger en altfor stor fristelse i at kunne købe spiritus udenom kontrollen. Selvom der må betales detailhandleravance, er denne mindre end afgiften, og af den grund kan ekstrafortjeneste opnås. Skal der være spiritusskat, må vi fremdeles som tidligere hævde, at denne må være den samme, ligegyldigt hvor spiritusen købes.

Som tidligere sagt finder der utrolig meget smugdrikkeri sted, og mange drikker mere, end de normalt ville, fordi de ligefrem føler, at de opnår en fortjeneste derved, idet de i forretninger kan købe spiritus billigere end på restaurant. Der er virkelig mennesker, der mener, at også i dette tilfælde gælder ordsproget: hvad der er sparet, er fortjent — og så gælder det selvfølgelig om at spare så meget som muligt, altså drikke så meget som muligt af høkerbajere og høkerspirituser for at tjene så meget som muligt.

Man kan imidlertid ikke blot forhøje prisen over disken samtidig med at afskaffe omsætnings-skatten. En udligning, så at statskassen får de samme penge, vil være farlig, for så kommer priserne i det hele taget for højt op. Man har set, hvordan det går i vort broderland, Norge, hvor hjemmebrygning og hjemmebrønderi har taget forferdende overhånd. Sådan noget vil også ske her, hvis man kommer så højt op i beskatning, at fristelsen bliver for stor. Der vil utvivlsomt med de nuværende sats efter erfaringerne fra første halvår komme betydelig større beløb ind, end den højtærede

finansminister har regnet med, og så er der altså et grundlag for at skære ned her.

Angående lovforslagets §§ 16 og 17, afgift på chokolade og sukkervarer, skal jeg henviser til, hvad jeg tidligere har sagt ved tidligere behandlinger. I mange lande betragtes chokolade som næringsmiddel, medens det her i landet betragtes som den vildeste luksus. I England koster en plade chokolade med rosiner og nødder mindre pr. kg end skært kød, men indeholder omtrent dobbelt så meget næring. Det drejer sig altså her om et koncentreret næringsmiddel, som det er rart at have ved hånden på rejser og på arbejdspladser.

Afgiften er her indgået med et mindre beløb i det forløbne halvår end det budgetterede. Der vil blive et underskud på 8 mill. kr., og det understreger den erfaring, man har gjort i Sverige, da man for et år siden indførte en lignende forhøjelse af afgiften, som vi indførte; resultatet var, at salget omtrent gik helt i stå, og man måtte skyndsomst sætte afgiften ned til det oprindelige for at få salget i gang igen, og så viste det sig, at efter at afgiften var blevet fjernet, blev indtægterne for statskassen større, end de havde været med den høje afgift. Så her kan man altså nedsætte afgiften uden at skulle hente pengene et andet sted; de vil ganske simpelt komme i kraft af den større omsætning.

Samtidig med at man opretholder denne skat, som i særlig grad har virket som en skat på de børnerige familier, udvider man stadig børnetilskud o. s. v., og det er dog en underlig inkonsekvent politik: først inddriver man med store omkostninger skat på det, som børnene holder af og kan lide, og bagefter fordeler man med nye store omkostninger disse beløb. Det var nemmere at lade de børnerige familier beholde pengene og så være fri for de to administrationsområder. Det vil altså sige, at denne ordning ikke alene kan hvile i sig selv, men i forbindelse med det arrangement, som jeg talte om før, vil der ligefrem kunne opnås besparelser på udgiftssiden hos finansministeren.

§ 18 vedrører omsætningskat på motor-køretøjer. Her må jeg gentage, hvad jeg sagde forleden dag, at vi betragter denne som den uheldigste af alle bilskatterne, idet den virker antidemokratisk, idet den er til

[Tholstrup.]

hinder for, at små brugte biler kan blive tilgængelige for arbejder- og funktionærklassen — i modsætning til, hvad der gælder i vort naboland Sverige, hvor 60 pct. af bilerne i dag ejes netop af arbejder- og funktionærklassen. Den bevirker også, at folk beholder de gamle, udslidte benzinslugere for længe i stedet for at udskifte dem med nye og økonomiske vogne.

§ 20 vedrører benzinafgiften. Sålænge man ikke inddrager den fulde grundskyld til at dække vejduftgifterne med, er der ingen vej udenom opkrævning af en afgift for benyttelse af vejene, idet god, økonomisk kørsel afhænger af gode, velholdte veje. Men princippet bør være dette, at man ikke opkræver flere penge hertil end de til vejformål nødvendige. Der vil derfor ikke være noget i vejen for, at de 5 øre, der omtales i § 21, straks falder bort.

Om § 23, afgifter på konsum-is, gælder naturligvis de samme bemærkninger med hensyn til de børnerige familier, som jeg gjorde angående chokoladeafgiften.

Vedrørende lovforslaget om forskellige forbrugsafgifter bemærkes, at afgifter på guld og sølv bør falde bort. Provenuet er ikke særlig stort, men administrationen i forbindelse hermed er betydelig.

Afgiften på papir og pap giver et større beløb, men her er vi igen ved en antidemokratisk afgift, som går ud over de børnerige familier. Det er dem, der henter de mange poser med mel og melis hos købmanden, og som har de mange madpakker, der skal smøres om morgenen, og i det hele taget er forbruget af papir størst, hvor der er mange børn.

Lovforslagets § 11 angår afgift på radiolamper. Denne afgift giver heller ikke et overvældende beløb, men gør radioerne betydelig dyrere, bl. a. fordi der til denne afgift lægges den sædvanlige provision og fortjeneste samt afbetalingstillæg, da den indgår som almindelig fremstillingsudgift, og den kommer således i visse tilfælde til at virke dobbelt tung for forbrugerne.

§ 12 vedrører afgift på mineralvand. Her er det igen børnenes konsum, man vil til livs, og denne afgift virker desuden direkte afholdsfjendtlig. Jeg håber, at jeg får den gode socialminister til at støtte mig i den betragtning, at denne afgift må bort. Sidste gang

vi havde denne lov til behandling, fik vi i den ellefte time indsat en særavgift på cola-holdige drikke på 1 kr. mod de 12 øre, der er på andre varer. Vi fik ingen særlig motivering herfor, det var ikke engang med til første behandling, og vi har mistanke om, at det var en ren protektionistisk foranstaltning. Når den højtærede finansminister ikke ophæver denne særavgift, må vi i hvert fald udbede os en forklaring på, hvorfor man vil opretholde den, og hvorfor man indførte den.

Vedrørende § 13, kaffesurrogater, må man spørge, om det virkelig er nødvendigt, at der er afgift herpå. Kaffe indgår jo i danskernes forbrug som en nødvendighed, og en afgift her er lige så antidemokratisk som flere af de andre afgifter.

Vedrørende lovforslaget om omsætningsafgift af forskellige varer bemærkes § 2; nr. 1 angår gulvtæpper. Gulvtæpper hører med til etablering af nye hjem, hvor de ikke alene luner og hygger, men ofte er nødvendige af akustiske hensyn. I de moderne lejligheder sætter man moderne møbler i stedet for de tidligere overpolstrede, og der mangler derfor noget til at optage lydsvingningerne. Et gulvtæppe gør her udmærket fyldst og erstatter i mange tilfælde lydisolierende plader i loftet. Der er også den fordel, at man kan tage et gulvtæppe med sig, når man flytter til en anden lejlighed. Der er derfor her tale om en urimelig beskatning ved etablering af nye hjem, altså tilfælde, i hvilke de unge i forvejen har brug for hver en øre.

§ 2, nr. 3, angår fotografiapparater. Der regnes med, at denne afgift kun giver 2 mill. kr. Dette er en direkte dum beskatning. Den er også dum set fra et finansministerielt synspunkt.

Jeg har tidligere sagt, at fotografiapparater er blevet smuglet ind, men det er ikke nødvendigt mere. Det er i hvert fald kun nødvendigt, hvad angår de alledyrreste af dem, idet det er lovligt at indføre værdier til et beløb, som det altovervejende flertal af fotografiapparater kan købes for. Fotografiapparaterne købes i stor udstrækning i Tyskland, f. eks. i Flensborg og Hamborg. Vi betaler til Flensborgkøbmændene fuld detailpris, medens vi ved at fjerne denne skat kunne spare mange gange dette beløb i fremmed valuta og få apparaterne hjem til eksportpris, så at grossistavance og de-

[Tholstrup.]

tailavance blev her i landet. Ja, det skulle ikke undre mig, om man herigennem kunne få forøget de handlendes indtægter så meget, at de ville kunne præstere de 2 mill. kr. mere i indkomstskat af den øgede fortjeneste.

Altså, heller ikke denne afgift vil det koste den højtærede finansminister noget at sige farvel til. Apparaterne kommer ind i landet alligevel, og jeg synes, det vil være klogt af ministeren at undtage disse apparater netop nu, da vi står overfor julesæsonen. Adskillige Flensborgrejser kunne da annulleres, og grossisten kunne i tide inden forårssæsonens begyndelse hjemtage de apparater, han mener at kunne sælge. Det ville også blive billigere valutamæssigt. Vi hørte under debatten om bilerne for nogle dage siden, at vi skulle spare på vor valuta, men det er da ikke en god besparelse at købe varer en detail og oven i købet betale dyre rejsepenge for at få fat i dem.

Jeg er enig med det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) i, at denne afgift må vi se at få væk, og mon ikke vi kan få den væk inden 31. marts? Jeg ser, at det ærede medlem nikker, og det ærede medlem nikker jo på 72 medlemmers vegne, så det betyder ikke så lidt. (*Afbrydelse: 74!*). Ja, 74, det er i hvert fald mere end de 2 for meget. Da der er nikket til det, vil jeg ikke gå længere med fotografiapparaterne, det ville være spildte ord. (*Poul Hansen* [Kalundborg]: Det er det andet også). Ja, måske denne gang, men vi begyndte at tale om fotografiapparaterne for flere år siden, og nu har det endelig slået rod, så helt spildt har det altså ikke været.

§ 11 angår afgift på tændstikker. Her kommer vi igen til en af de antidemokratiske skatter. Det er vel ikke gjort op, hvor mange af tændstikkerne der bruges til tobak og hvor mange til optænding f. eks. under gasapparater ved madlavning, men en stor del af tændstikforbruget er afgjort nødvendigt. Det samme kan man måske ikke sige om forbruget i forbindelse med cigarer og cigaretter. Tobak er nu engang luksus og måske direkte skadelig, men mon ikke afgifterne her også er kommet højere op, end rimeligt er?

Derimod kan man om afgiften på glødelamper og elektriske sikringer, lovforslagets

§ 15, sige, at det er vigtige forbrugsvarer, når man tænker på, hvad der ellers ofres i „oplysningen“s tjeneste. Afgiften på sikringer, som har givet 1 mill. kr., altså en eneste sølle million ud af de 5—6 milliarder, som snart bruges i offentlige udgifter, er direkte samfundsfjendtlig. Her kan man ikke engang nøjes med at sige, at det er en dum afgift. Jeg må hævde, at den er tåbelig, når man ved, hvad elektricitetsværksfolk og gasværksfolk gør for at sikre mod brand og ulykker. Når man ligefrem i finansministeriet modarbejder justitsministeriets anstrengelser og fortsætter med en afgift på dette område, må man være meget lidt praktisk indstillet.

Som sagt, alt i alt vil disse afgifter i uændret form formodentlig give mere end det, den højtærede finansminister havde regnet med, og alene dermed er der grundlag for at ophæve eller nedsætte en lang række af afgifterne. Og lad os så begynde med de tåbeligste og dumme først og dernæst de skadelige og antidemokratiske.

Vi har fra retsforbundets side ikke stor lyst til at støtte en forlængelse af disse 3 love.

Finansministeren (Kampmann): De 3 lovforslag, vi behandler i dag, tilsigter dels en teknisk kodifikation af dette kompleks af afgiftslove, dels forlængelse uforandret af alle satserne med indtil 3 måneder. Jeg forstår, at der her i tinget er et overvejende flertal for at gennemføre forlængelsen således som foreslået, og jeg takker herfor, og også den tekniske kodifikation forstår jeg der er tilslutning til.

Det ærede medlem hr. Himmelstrup spurgte mig, om vi i tolddepartementet og finansministeriet i det hele taget arbejder videre med denne lovgivning. Jeg forstod, at de afgiftsområder, som særlig interesse-rede det ærede medlem — i hvert fald blev de nævnt som eksempler — var chokolade- og sukkerafgiften, omsætningsafgiften af stærke drikke på restauranter og afgiften af elektrisk materiel.

Det ærede medlem hr. Stæhr Johansen var, om jeg så må sige, inde på samme tanke som det ærede medlem hr. Himmelstrup og spurgte, om man ikke i det udvalg, der formentlig skal nedsættes om

[Finansministeren.]

denne lovgivning, skulle arbejde videre med det, der nu er lagt grund til med det, vi forhåbentlig får vedtaget.

Jeg skal hertil svare, at vi naturligvis i tolddepartementet arbejder med spørgsmålet om den bedst mulige tekniske udformning af hele denne lovgivning. Man kan sige, at den juridiske kodifikation når vi delvis til nu. Der mangler en række punkter, særlig vedrørende toldområder, som senere må tages op, og derfor er det rimeligt, at der arbejdes med den rent tekniske kodifikation. Den tanke, at det udvalg, der skal ned sættes om disse tre lovforslag, skulle fortsætte, efter at lovene var vedtaget, kan synes tiltalende, da vi derved kunne få en mulighed for, efterhånden som vort arbejde skrider frem, at gå til udvalget med vore tanker. Dog vil jeg advare imod, at udvalgsarbejdet skulle foregå på den måde, at der successivt under arbejdet skulle sive noget ud om, at nu var den afgift faldet væk, og den afgift var ved at blive ændret o. s. v. Jeg tror, at vi alle kan blive enige om, at en sådan fremgangsmåde vil være højst uheldig og til skade for de erhverv, som det kommer til at gå ud over.

Så er der spørgsmålet om den uforandrede tre måneders forlængelse, og jeg forstod, at der var overvejende tilslutning til, at den kunne finde sted.

Det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) nævnte et enkelt område og spurgte, om der ikke var mulighed for, at afgiften her kunne falde væk. Det drejede sig om fotografiapparater, og da det ærede medlem hr. Tholstrup nævnte dette punkt, forstod jeg, at det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) havde nikket, og det, det nu drejer sig om, er, om jeg også skal nikke. Det vil jeg nu ikke her fra talerstolen. Om der senere kan blive tale om det, ved jeg ikke. Vort principielle standpunkt nævnte jeg i min fremsættelsestale, og det står jeg stadig ved, og det er, at som helhed kan jeg ikke give afkald på indtægter i forbindelse med den tre måneders forlængelse, der her er tale om. Om der kan være mulighed for at lade en mindre afgift falde væk og på et andet punkt diskutere en forhøjelse, kan vi tale om i udvalget.

Det ærede medlem hr. Tholstrup talte i

forbindelse med fotografiapparaterne, eller det var måske elektriske sikringer, om „en sølle million“. Jeg kender ikke det ærede medlem hr. Tholstrups private forhold, men for statskassen er der ikke tale om nogen „sølle million“, enhver million i indtægt har stor betydning, og jeg tror heller ikke, man iøvrigt kan tale om „en sølle million“. Naturligvis kan man nok sige, at en million kroner ikke er noget stort beløb i forhold til de 4 milliarder, staten opkræver, og når det kun drejer sig om tre måneder, er det endnu mindre, nemlig kun $\frac{1}{4}$ million, men som jeg allerede var inde på i min fremsættelsestale, må jeg forberede tingets medlemmer på, at der også i det finansår, der kommer — det fremgår også af finanslovforslaget — er brug for store indtægter.

Det ærede medlem hr. Tholstrup var inde på, at der kunne peges, jeg tror 170 mill. kr. ud, som vi fik for meget i kassen, og som kunne bruges til at nedsætte disse afgifter med. Jeg må gøre opmærksom på, at noget sådant kan der ikke være tale om, for der er simpelthen ikke 170 mill. kr. for meget i indeværende år. Der er udsigt til strøgen balance, men der er ingen penge at dele ud af.

Så har der fra flere sider været talt om, at nu var det måske tilsigtet at gøre de midlertidige afgifter mere permanente. Jeg vil hertil svare, at således som lovforslaget er bygget op, synes jeg ikke, man kan sige dette. Vi har i det ene lovforslag taget de midlertidige ændringer til de gamle love, og i de to andre lovforslag er de midlertidige afgifter nævnt. Jeg må også gøre opmærksom på, at jeg synes, argumentet om, at en midlertidig afgift må bortfalde, hvis det formål, i forbindelse med hvilket den er vedtaget, falder væk, er lidt farligt, for man må tænke på, at som situationen er i øjeblikket, vil vi, hvis afgiftslovene falder væk eller nogle af disse indtægter forsvinder, stå overfor det problem at skulle vedtage andre afgifter og skatter. Vi kan ikke undvære nogle af pengene. Hvis man vil foreslå, at nogle af afgifterne skal falde væk, må jeg forbeholde mig, at vi samtidig diskuterer, hvordan vi kan få indtægter ved at gennemføre forhøjede afgifter eller ligefrem nye afgifter eller skatter, og det er der vist ikke mange der er interesseret i i øjeblikket.

Poul Hansen (Kalundborg): Jeg vil gerne takke den højtærede finansminister for den relative forhandlingsvilje overfor spørgsmålet om fotografiapparater.

Så har jeg kun en enkelt bemærkning eller to til det ærede medlem fru Alvilda Larsen, som talte om, at omsætningsafgifter på forbrugsvarer var noget af det mest udemokratiske, som findes, og i det hele taget var meget fjendtlig overfor disse afgifter. Nu ved jeg, at det ærede medlem anser Sovjetunionen for noget af det mest ikke udemokratiske, men demokratiske, der findes. Jeg får sommetider tilsendt et skrift, som hedder „Fakta om Sovjetunionen“, hvoraf det fremgår, at en meget stor del af Sovjetunionens indtægter hidrører fra overskud af statsvirksomhederne. Når disse statsvirksomheder kan give staten store overskud, betyder det altså, at varerne, som statsvirksomhederne sælger, bliver så meget dyrere. Anser det ærede medlem ikke dette for i virkeligheden at være det samme som omsætningsafgift? Ifald det ærede medlem er enig med mig i denne betragtning, mener hun da, at disse omsætningsafgifter er demokratiske, og hvis det ærede medlem mener det, hvorfor er da disse omsætningsafgifter demokratiske i modsætning til vore? Det kunne være rart at få det oplyst.

Det ærede medlem fru Alvilda Larsen sagde, at socialdemokratiske folketingskandidater forud for sidste valg havde udtalt sig om skattespørgsmål på en sådan måde, at man måtte få det indtryk, at de lovede nedsættelse af forbrugsafgifterne. Nu har vi jo tidligere hørt fra kommunistisk side — jeg tænker på det ærede medlem hr. Aksel Larsen, da han talte om 18 måneders tjenestetiden — at sådan og sådan har socialdemokratiske talere sagt, men man har været ude af stand til at dokumentere det. Jeg vil gerne bede det ærede medlem dokumentere det, hun har sagt om, hvad socialdemokratiske talere har udtalt om forbrugsafgifterne, for nu synes jeg, vi må have rene linier på dette punkt. Vi må, og jeg så må sige, have sat en stopper for en agitation, som ikke er funderet på ting, der er dokumenteret.

Himmelstrup: Jeg har ikke mange bemærkninger at gøre til de udtalelser, der er faldet. Jeg forstår, at lovforslagene skal i

udvalg, og dér kan vi tale om enkeltheder. Jeg er glad ved, at den højtærede finansminister dog har tilsagt en vis beredvillighed til at forhandle også om disse enkeltheder.

Det ærede medlem hr. Stæhr Johansen rejste spørgsmålet om at gøre det udvalg, der bliver nedsat — jeg vil ikke sige permanent, for arbejdet bliver i hvert fald begrænset til 1. april — men dog fortsat arbejdende. Den højtærede finansminister sagde, at man ville løbe den risiko, at efterhånden som man bliver færdig med det forberedende arbejde i administrationen og bringer det over i folketetinget, siver det ud, at dette og hint er under overvejelse i folketingsudvalget, og det drejer sig jo om ting, som kan være af meget betydelig økonomisk interesse for de pågældende erhverv. Jeg tror derfor ikke, det vil være rigtigt, at man lader det udvalg, der nu skal nedsættes til behandling af disse lovforslag, vedblive at bestå. Jeg henstiller meget indtrængende til den højtærede finansminister så meget som muligt at fremskynde administrationens forberedelser til det gennemsyn af dette lovkompleks, som vi allesammen er enige om skal finde sted, og forelægge det, når det er færdigt fra administrationens side. Derved tror jeg at vi i virkeligheden tilgodeser de interesser, som vi allesammen gerne vil værne.

Stæhr Johansen: Også jeg takker den højtærede finansminister for den villighed til forhandling, som jeg forstod hans udtalelser var udtryk for. Mit forslag om at lade udvalget arbejde videre var naturligvis ikke ment således, som jeg forstod finansministeren havde opfattet det: at der skulle sidde et udvalg og modtage resultater af embedsmændenes arbejde indenfor tolddepartementet stykkevis. Jeg er ikke tilhænger af, at udvalgene deltager i administrationen. Jeg har forstået den højtærede finansministers fremsættelsestale således, at han mente, det praktisk talt ville blive de samme forbrugsafgifter, han fremkom med, når vi til april sammen med finansloven skulle vedtage hele grundlaget for statens økonomi; jeg forstod, at finansministeren understregede, at man ikke kunne vente væsentlige ændringer efter 1. april.

Efter at have set finansministerens forslag til finanslov, hvori provenuet af disse

[Stæhr Johansen.]

afgiftslove er medregnet, gik jeg endvidere ud fra, at finansministeren ikke påtænker væsentlige ændringer. Med mit forslag om, at udvalget fortsat skulle arbejde, mente jeg, at finansministeren umiddelbart efter juleferien kunne genfremsætte disse forslag, så at et folketingsudvalg kunne give dem den saglige behandling, som jeg afgjort mener er nødvendig, efterhånden som man lag på lag bygger disse indirekte afgifter op. På mange områder kunne spørgsmålet måske løses på en mere hensigtsmæssig måde, end det sker i dag.

Alvida Larsen: Til det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) vil jeg sige, at jeg ikke rigtig kan forstå, hvad de forbrugsafgifter, vi behandler her i dag, kommer Sovjetunionen og dens politik ved. Det ærede medlem mener altså, de gør det, og det er der jo ikke noget at gøre ved.

Det ærede medlem oplyste, at han læste „Fakta om Sovjetunionen“. Det var interessant at få at vide; man har ikke altid på fornemmelsen, at det ærede medlem læser dem. Men når det ærede medlem har læst om omsætningsafgifter og forbrugsafgifter i Sovjetunionen, må jeg komme med nogle tilføjelser, for det ærede medlem har ikke læst helt rigtigt. I hvert fald har det ærede medlem, da han læste om forholdene i Sovjetunionen, ikke fået alt det med, som man bør have, hvis man skal drage sammenligning på det skattemæssige område mellem Danmark og Sovjetunionen. Hvis det ærede medlem vil gå med til her i landet at inddrage de samfundsskabte værdier i statens kasse og afskaffe det ene menneskes udbytning af det andet, vil vor stilling til en indirekte beskatning på forbruget blive anderledes på grund af det ændrede økonomiske system. Løvrigt burde det ærede medlem, når han omtaler omsætningsafgiften på forbrugsvarerne i Sovjetunionen, også samtidig have oplyst, at man der ikke har nogen væsentlig direkte beskatning, den udgør højst 2—3 pct. Det ærede medlem skulle også have oplyst, at man der har helt andre goder, som befolkningen her i landet må betale for, jeg tænker på, at man der har fuld løn under sygdom, at al sygdomsbehandling og tandbehandling er gratis. Alle disse sociale goder, som også vi ønsker her i

landet, har man vederlagsfrit i Sovjetunionen. Dette skal også tages med i betragtning, når man giver sig til at anstille sammenligninger.

Det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) beder mig om en dokumentation for min påstand om, at socialdemokratiet under valgkampen har afgivet løfter med hensyn til forbrugsafgifterne. Der står under afsnit 5 i socialdemokratiets program, „Vejen til fremskridt“, hvis jeg må have lov at citere:

„Forbrugsafgifterne gøres til genstand for saglig overvejelse med henblik på en mere elastisk udformning under hensyntagen til forbrugets karakter og produktionens vilkår.“

Når man samtidig i debatten om direkte og indirekte skatter har nævnt, at skattebyrden hvilede tungest på de mindrebemidlede, og desuden, at denne byrdefordeling måtte ændres derhen, at de stærkere skuldre kom til at bære de største skattebyrder og de svagere kunne få lettelser, kan vælgerne ikke opfatte det anderledes, end at der i lovgivningen om forbrugsafgifter må ske ændringer, som betyder lettelser for dem med de laveste indtægter. Disse forbrugsafgifter opkræves jo med samme beløb af mennesker med forskellig indtægt, hvorved de lavest lønnede betaler lige så meget, ja, i virkeligheden relativt mere end de mere velhavende.

Tholstrup: Det er interessant at høre, hvordan man vederlagtfrit får både det ene og det andet i Sovjetrusland. Det er der også nogen der tror vi får herhjemme. Men man glemmer at fortælle, at denne vederlagsfrihed begrænses temmelig meget. Når man f. eks. i Sovjetrusland giver 8 gange så meget for saltet, som det koster, idet de 7 gange er afgift og kun den 8. er indkøbspris på saltet, så er det sandelig ikke vederlagsfrit at få salt til sit æg. Når man herhjemme skal give alle disse afgifter for at få gratis skoletandlæge o. s. v., kan vi godt sige, at vi betaler det fuldtud plus de administrationsomkostninger, det system koster. Det kan vi ikke komme udenom.

Jeg tillod mig at sige, at det var en enkelt sølle million, man fik ind i afgift på sikringer, og det er også et lille beløb, når man ser på det samlede beløb på 2 milliarder,

[Tholstrup.]

som disse lovforslag omfatter, men ellers er beløbet jo stort nok. Den højtærede minister har i sin finanslov regnet med 1945 mill. kr. i indtægt af disse afgifter, og det ser ud til, at de giver 170 mill. kr. mere. Derfor må der være basis for at pille nogle af de mest urimelige afgifter væk.

Jeg vil gerne gentage mit spørgsmål til finansministeren om coca-colaen eller colaeholdige drikke, som man pludselig har belagt med en afgift på 1 kr. mod de 12 øre, der var før. Hvorfor har man sat denne afgift op til 1 kr., og hvorfor vil man oprettholde den?

Finansministeren (Kampmann): Det er jo ikke i de lovforslag, der her er fremsat, at man pludselig har gjort dette, og jeg vil gerne i udvalget vende tilbage til coca-cola-spørgsmålet. Når det ærede medlem hr. Tholstrup taler om — sådan forstår jeg det — at vi i finanslovforslaget har 170 mill. kr. for meget, så vil jeg gøre opmærksom på, at det jo er finanslovforslaget for det kommende år, der er tale om. Det, vi drøfter her, er en forlængelse i 3 måneder i indeværende finansår, og her er der ikke for mange penge. Før sagde det ærede medlem hr. Tholstrup, at 1 million var en sølle million; nu var det et ganske stort beløb.

(Kort bemærkning).

Tholstrup: Det er godt, hvis jeg kan få at høre om colaeholdige drikke i det kommende udvalg, men det forudsætter, at jeg bliver valgt ind i dette udvalg, men det er der ikke store udsigter til, medmindre socialdemokratiet vil afgive en plads. Men jeg forstår, at det er der måske overvejelser om, siden jeg må vente med at få svar, indtil udvalget holder møde; ellers kan jeg måske få svar her. Enten må jeg få et svar her eller også en plads i udvalget.

Finansministeren (Kampmann): Jeg beklager, at jeg glemte, at det ærede medlem ikke kan blive medlem af udvalget — så skal jeg omtale spørgsmålet ved anden behandling.

(Kort bemærkning).

Poul Hansen (Kalundborg): Jeg synes, at når det ærede medlem fru Alvida Larsen

gjorde sig så stor anstrengelse med at besvare mine spørgsmål, fortjener hun en hjertelig tak — den være hermed givet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Poul Hansen (Kalundborg): Jeg tillader mig at foreslå, at lovforslagene henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingsmand Thisted Knudsen har meddelt mig, at han ønsker til justitsministeren at stille følgende spørgsmål:

Med hvilken begrundelse agter justitsministeren at gennemføre de af ham bebudede lempelser i de nugældende regler for brugen af cykler med hjælpemotorer (knallerter)?

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 25. november, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Spørgsmål til ministrene.*

2) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om forlængelse af midlertidige ændringer i forbrugsafgiftslove, forslag til lov om forskellige forbrugsafgifter

og

forslag til lov om omsætningsafgift af forskellige varer.

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i statsbane-loven. [Af Oluf Pedersen].

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om børnetilskud. [Af Petra Petersen m. fl.].

[Formanden.]

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om offentlig forsorg med seneste ændringer vedrørende den offentlige skolebespisning. [Af Petra Petersen m. fl.]

6) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om lærlingeforholdet. [Af Ingmar Wagner m. fl.]

Mødet hævet kl. 15⁵⁰.

28. møde.

Onsdag den 25. november kl. 13.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler finansministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om statsgaranti ved betalingsaftaler med udlandet og om udstedelse af statsforskrivninger i forbindelse med sådanne aftaler.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Finansministeren (Kampmann): Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om statsgaranti ved betalingsaftaler med udlandet og om udstedelse af statsforskrivninger i forbindelse med sådanne aftaler.

Ved lov nr. 142 af 30. marts 1946 bemyndigedes finansministeren til på statskassens vegne at yde garanti overfor Danmarks Nationalbank, forsåvidt angår de clearing, betalingsaftaler og andre beta-

lingsarrangementer, hvorom aftale med udlandet var eller måtte blive truffet inden udgangen af året 1946.

Endvidere bemyndigedes finansministeren til med finansudvalgenes tilslutning at udstede sådanne rentebærende statsforskrivninger, som måtte være påkrævede ifølge bestemmelser i de lige nævnte betalingsaftaler og lignende betalingsarrangementer.

Den tidsfrist, der er fastsat i lovens § 1, er senere forlænget, senest ved lov nr. 491 af 20. december 1950 til udgangen af året 1953.

De betalingsarrangementer, der her er tale om, er truffet af regeringen eller på dennes foranledning, og over de konti, der i henhold til aftalerne føres i nationalbanken, afvikles først og fremmest betalingerne vedrørende samhandelen med udlandet. Den handelspolitik, som staten fører, og de handelsaftaler, som regeringen slutter, vil derfor være afgørende for, hvilken gæld og hvilke tilgodehavender der opstår.

Dette er baggrunden for den garantiordning, der blev indført i 1946, og som senere er blevet forlænget. Da de samme reale grunde stadig består, foreslås ordningen yderligere forlænget, foreløbig indtil udgangen af året 1956.

Da der nu er forløbet 7 $\frac{1}{2}$ år, siden den oprindelige lov blev vedtaget, er det fundet hensigtsmæssigt ikke at nøjes med påny at forlænge 1946-loven, men at lade lovforslaget fremstå som helt nyt.

Til forslaget skal jeg iøvrigt tillade mig at fremkomme med følgende bemærkninger:

I medfør af lovforslagets § 1 kan finansministeren yde garanti overfor Danmarks Nationalbank for ethvert tab i forbindelse med clearing, betalingsaftaler og andre betalingsarrangementer med udlandet.

Garantien dækker som nævnt ethvert tab, som nationalbanken måtte lide. Den gælder derfor såvel i tilfælde af, at bankens tilgodehavende hos det pågældende udenlandske betalingsinstitut helt eller delvis går tabt, som i tilfælde af, at banken må holde sin udenlandske modpart skadesløs for kurstab,